

Enhet Helse

Gildeskål kommune
Postboks 54
8138 INNDYR

Årsrapport for interkommunalt ambulerende ettervernsteam 2020

Oversender årsrapport vedrørende det interkommunale ettervernsteamet.

Kan dere videresende dette til Ordfører, Kommunaldirektør og Kommunalsjef i deres kommune

Med vennlig hilsen

Therese Olsen
Konsulent

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:
Årsrapport for interkommunalt ambulerende ettervernsteam 2020

Årsrapport for interkommunalt ambulerende ettervernsteam 2020

Virksomhetens art og hvor den drives

Oppstart 1.1.20. som fireårig prosjekt, dekker 9 kommuner i Salten og Helgeland; Fauske, Sørfold, Hamarøy, Steigen, Saltdal, Meløy, Gildeskål, Beiarn og Rødøy. Prosjektet finansieres av kommunene, Fylkesmannen i Nordland og Helsedirektoratet. Fauske kommune er vertskommune og teamet er lokalisert der.

Teamet består av 4 miljøterapeuter med tverrfaglig bakgrunn, som reiser ut til kommunene i oppfølgingsperioden. Det er strategisk plassert under Enhetsleder Helse, og har egen prosjektleder.

Ettervernsteamets prosjektleder Marit Solvang har satt sammen ei styringsgruppe ved å ta kontakt ut mot alle kommunene. Med i denne gruppa er Tone-Kristin Hoff fra Rødøy, Elin Bentsen fra Saltdal og Karoline Fiva-Andreassen fra Meløy.

Ettervernsteamets mandat er helhetlig oppfølging av brukere i etterkant av institusjonsopphold/soning, der det foreligger problematikk rundt rus og/eller psykisk uhelse.

Samarbeidspartnere er kommunale tjenester som legekontor, rus og psykisk helsetjeneste, NAV, tildelingsenheter, boligkontor samt behandlingsinstitusjoner og kriminalomsorg.

Ettervernsteamets form og funksjon

Ettervernsteamet er et supplement til kommunale helse- og sosialtjenester og skal bistå med tett oppfølging i en sårbar periode ved utskrivelser fra institusjon eller løslatelse fra soning.

Ettervern er en lovpålagt oppgave for kommunene. I 2016 kom opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020), der ettervern stod sentralt.

Vi er primært bemannet på dagtid, men har mulighet til å gjøre avtaler om beredskap via telefon utenom arbeidstid. Teamet jobber ofte utover ordinær arbeidstid på grunn av store geografiske avstander i Salten, og vi tilpasser vår arbeidsdag etter brukeropfølging i hver enkelt sak.

Administrativt arbeid

En del av ettervernsteamet jobb, består av administrative oppgaver. I oppstarten av prosjektet har det vært nødvendig å etablere rammer og rutiner rundt våre oppgaver. For- og etterarbeid i forhold til møter med brukere er en viktig del av dette. En viktig del av jobben er å kartlegge tjenestetilbud i hver enkelt kommune, og komme i dialog med disse.

Utenom møtene med brukere går det mye tid på telefoner til samarbeidspartnere, journalføring, drøfting av casene samt planlegging og avslutningsrapporter. For å kunne gi brukere og kommunene et kvalitetssikret tilbud er dette en viktig del av jobben.

Brukeroppfølging

Ettervernsteamets oppfølging er ikke vedtaksstyrt, og teamet avgjør selv hvilke saker som skal tas etter en faglig vurdering.

Dette ses i lys av sakens natur og tilgjengelige ressurser i teamet, som selv vurderer hvilken oppfølging som er hensiktsmessig ut fra brukers ønsker og behov. Denne ordningen sikrer muligheten til tett oppfølging, og teamet kan fokusere på brukere som er motivert for endringsarbeid og rusfrihet. Det er tidsbesparende at tilbudet er uten søknadsprosess med kommunal behandlingstid. Teamet har mulighet til å være raskt på plass og kan ta en fortløpende faglig vurdering på hvor mye tid og ressurser den enkelte bruker har behov for.

Teamets tverrfaglige sammensetning sikrer en helhetlig tilnærming til bruker og dennes livsverden. Det innebærer at det brukes mye tid på relasjonsbygging allerede når bruker er i institusjon, og teamet bistår bruker i å reetablere seg i hjemmet og i lokalsamfunnet.

En tett og helhetlig oppfølging gir mulighet til å:

- Bistå med å skaffe egnet bolig, gi hjelp til praktiske gjøremål i hjemmet og vurdere behov for hjelpemidler eller kommunalt bistandsvedtak
- Observere brukers behov, boevne, ferdigheter og funksjonsnivå
- Kartlegge behov for økonomisk verge, rådgivning eller velferdsordninger
- Kartlegge nettverk, sosiale ferdigheter og mulighet for sysselsetting
- Sette bruker i kontakt med offentlige kontorer og bistå på møter og timer dersom ønskelig

Ettervernsteamet jobber ut fra en Recovery-basert praksis. Det innebærer at brukers ønsker og behov står i sentrum, og at planarbeidet og målene utarbeides fra brukers ståsted. Dette sikrer stor grad av brukermedvirkning.

Teamet benytter seg av ulike kartleggingskjema for å vurdere bistandsbehov, tiltak og faglig tilnærming. Det innebærer at vi etter å ha hatt en startsamtale med bruker, sammen finner ut hvilke mål vi skal jobbe mot og hvordan vi skal nå dem. Vi samarbeider tett med kommunale tjenester, og etterstreber å være brobyggere, pådrivere og tillitsskapere.

Teamet går inn i en ny sak med en klar forventningsavklaring av roller, mål og oppdrag, og opplever at det er virkningsfullt med et godt planarbeid.

Avslutning av saker

Før vi avslutter en sak har teamet og bruker møte med kommunal tjeneste som fortsetter oppfølgingen. Vi forsøker å legge til rette for en god overgang før vi avslutter.

Ettervernsteamet skriver en avslutningsrapport som leveres til oppdragsgiver i kommunen. Vi leverer også ut et evalueringsskjema til bruker.

3 måneder etter avsluttet sak tar vi kontakt med bruker for å høre hvordan det går. Målet med denne kontakten er todelt og handler både om ivaretagelse og relasjon til bruker, men også for å kunne kartlegge hvorvidt ettervernsteamet har ført til varige endringer – i den grad det er målbart.

Samarbeidspartnere og nettverksarbeid

Vi har vært ute blant en rekke samarbeidspartnere for å informere om ettervernsteamet.

I januar startet vi jobben med dette. Vi reiste rundt til;

- Steigen Kommune
- Gildeskål Kommune
- Sigma Nord
- Hamarøy Kommune
- SANKS – Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus.
- Nordlandssykehuset ledergruppa
- Fauske Kommune
- Kriminalomsorgen Nordland
- Fossumkollektivet Valnesfjord

Videre i februar fortsatte vi med Saltdal Kommune og Sørfold Kommune. I mars presenterte vi ettervernsteamet på ROP sengepost; NLSH i Bodø.

I løpet av våren fikk vi gjennomført presentasjon via teams med Meløy Kommune og Beiarn Kommune. I disse kommunene kom vi fortløpende i gang med videre samarbeid.

Vi har videre sendt jevnlig e-poster og tatt kontakt til de kommunene der vi ikke har hatt saker, med ønske om samarbeidsmøter for å kartlegge behov samt gjøre ettervernsteamet ytterligere kjent for kommunene slik at teamet blir tatt i bruk.

I september ble Rødøy Kommune med i samarbeidet. Vi har i starten av november sendt e-post til Rødøy med ønske om et teamsmøte for å presentere ettervernsteamet og komme i gang med samarbeidet.

Ettervernsteamet har i desember sendt ut et dokument med informasjon om tilbudet vi har, til kommunene. Dette med et ønske om at informasjonen skal ligge ut på alle kommunenes hjemmesider slik at det når ut.

Vi anser nettverksarbeid ut mot kommunene og institusjoner som et svært viktig og sentralt arbeid i dette prosjektet, og oppfordrer alle samarbeidspartnere til lav terskel for kontakt.

Fagutviklingsaktiviteter

Ettervernsteamet har deltatt på en av samlingene til Fagnettverk Salten, rus og psykisk helse. Dette er noe som ettervernsteamet ønsker å delta på videre, da vi ser stor nytte i å bli bedre kjent for kommunene og knytte kontakter.

På disse samlingene vil vi også kunne få en større kjennskap til hva de ulike kommunene står i.

Ettervernsteamet har deltatt på RKK Salten i Bodø september 2020, hvor vi hadde en presentasjon av teamets jobb frem til da. Vi ser for oss å komme tilbake til RKK.

Teamet har deltatt på webinar om rusreformen 2020, da i regi av Bikuben Regionalt Brukerstyrt senter.

Vi har også deltatt på en fagdag ved Fossumkollektivet i Valnesfjord, som vi ble invitert til.

Hver uke har ettervernsteamet veiledning med kommunepsykolog i Fauske Kommune. Sakene vi står i blir drøftet og sikret godt faglig ståsted i forhold til ettervernsteamets målsettinger. Ettervernsteamet opplever dette som svært nyttig for jobben vi gjør.

Hendelser

Gjennom året som har gått, har det ikke forekommet alvorlige hendelser. Ettervernsteamet tar sikkerheten på alvor, og gjør kartlegging ved farlighetsproblematikk før oppstart av sak med brukere. Flere av våre brukere har hatt tidligere kjent farlighetsproblematikk.

Koronapandemien

Da koronapandemien kom, tok ettervernsteamet kontakt ut til alle kommunene i prosjektet for å høre status der. Mange ble plutselig hjemsendt fra soning eller institusjon, og teamet ønsket å stille seg til rådighet for kommunene ved ekstra arbeidsmengde og utskrivelser. Ingen av kommunene rapporterte om brukere som hadde fått avbrutt behandling eller soning. Teamet oppfordret til å ta kontakt ved behov.

Ettervernsteamet stilte seg til rådighet og ønsket å bistå ved behov. Oppfølging på telefon ble også nevnt som mulighet.

Ettervernsteamet hadde hjemmekontor for en periode fra 12.mars, men fortsatte oppfølging av alle brukere.

Mange hadde større behov for tett oppfølging, og vi tok mest mulig oppfølging per telefon. Vi forholdte oss til retningslinjer vi fikk fra prosjektleder, og fulgte samme retningslinjer som rus og psykisk helsetjeneste på Fauske. Mot våren og sommeren ble det lettet litt opp, og vi har hatt vanlig oppfølging av brukere, men forholdt oss til smittevernregler med avstand og desinfeksjonsbruk.

Koronapandemien har ført til at videosamtaler har blitt brukt i økt grad for møter med samarbeidspartnere. De ulike instansene og kommunene har hatt forskjellige retningslinjer i forhold til fysiske møter.

Vi opplever at bruken av videosamtaler har vært positivt, og i mange tilfeller kan effektivisere vårt arbeid som skal gjøres innenfor store avstander, og vil fortsette å bruke teams ol i tiden fremover.

Ettervernsteamet har reflektert rundt hvorvidt koronapandemien har påvirket at vi har fått færre saker enn vi potensielt kunne hatt. Dette fordi kommunene har hatt ulike retningslinjer i forhold til fysiske møter, samt at vi ikke har fått jobbet like aktivt ut mot samarbeidspartnere pga restriksjoner.

Dokumentasjon og ressursbruk

Dokumentasjonsverktøy

Da ettervernsteamet startet opp i januar, startet også jobben om å finne et dokumentasjonsverktøy som vi kunne bruke. Siden dette er et interkommunalt prosjekt, var det uklart om vi kunne benytte oss av Visma Profil hos Fauske Kommune, eller om vi kunne finne et verktøy som kunne brukes interkommunalt for ideell kommunikasjonsflyt.

Vi var innom mulighetene for Visma Sampro stafettlogg, men endte opp med Visma Profil der vi kan dokumentere jobben vi gjør. Dette fikk vi i gang fra mai 2020, og opplever at løsningen fungerer. Vi dokumenterer der, og gir nødvendig informasjon på andre måter til de vi samhandler med i de ulike kommunene.

Ressursbruk

Når det gjelder oversikt over bruk av ressurser var det viktig for oss at vi hadde et verktøy som var enkelt i bruk samtidig som det kunne gi gode oversiktlige rapporter. Valget falt på Pivottabellrapporter fordi man raskt og enkelt kan kategorisere dataene i grupper. De fungerer godt til å oppsummere store mengder data til meningsfulle analyser. Vi valgte å bruke Excel til å angi og organisere kilde data som vi ønsket i Pivottabellen.

For at Pivottabellen skulle bli mest mulig brukervennlig, valgte vi å bruke bare fem kolonner med ulike overskrifter:

Sak	Dato	Kommune	Hendelse	Tidsbruk
------------	-------------	----------------	-----------------	-----------------

Hva kan vi lese ut av Pivottabellrapporten?

Teamet har valgt å legge inn data som viser summen av hvor mye tidsressurs vi har brukt i de ulike kommunene. Denne registreringsformen har noen begrensninger og vi ser at det vanskelig lar seg gjøre å få målt eksakt antall timer som er benyttet.

Vi har valgt å fokusere på følgende:

Sak

- Sak**

Her fører vi inn hvilken sak, bruker og kommune det gjelder.

Vi har valgt å anonymisere brukere på denne måten:

Eks: Ola Nordmann fra Steigen kommune.

Hvis dette var den femte saken i Steigen kommune i 2020 vil det se slik ut 02/20-ST. Personlige opplysninger fører vi i profil.

Dato

- Dato**

Her fører vi dato for oppfølging av ulike hendelser.

Kommune

- Kommune:**

Steigen, Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy

Andre kommuner: samarbeid med kommuner som ikke er med i prosjektet. Blant annet DPS, VOP, Behandlingsinstitusjoner, kriminalomsorgen m.m.
Felles: her fører vi veiledning, nettverksarbeid, kompetanseheving m.m.

Hendelse

- **Hendelse.** Her har vi følgende 10 punkter.
  1. *Brukeroppfølging som blant annet innebærer:*
Personlig kontakt
Telefon/sms
Praktisk bistand
Administrasjons arbeid – for og etterarbeid.
  2. *Kjøring som blant annet innebærer:*
Til og fra bruker i ulike kommuner
Kjøre bruker for å få gjort ulike ærender eks. handle møbler, mat, legemidler osv.
Kjører bruker for oppfølging av avtaler eks. lege, nav,
Kjøring til og fra samarbeidspartnere.
  3. *Samarbeidspartnere som kan være:*
Tildelingskontor
Boligkontor
NAV
Ulike kommunale tjenester.
Behandlingsinstitusjoner, sykehus, kriminalomsorgen mm.
Andre instanser som kan være behjelpelig med kunnskap i ulike sammenhenger.
Eks. advokat.
  4. *Institusjon bruker*
Oversikt over hvor mye ressurs som brukes før endt opphold på institusjon/soning.
  5. *Administrasjonsarbeid som blant annet innebærer:*
Dokumentasjon av ressursbruk.
Planarbeid
Telefoner
E-post
Journalføring
Månedrapporter
Evaluering
  6. *Overnatting*
  7. *Nettverksarbeid*
  8. *Veiledning fra prosjektleder*
  9. *Erfaringskonsulent*
  10. *Ikke møtt*

Ressurser som settes av til brukere, men som ikke blir effektive på grunn av at bruker ikke møter opp og ikke har fått beskjed.

Tidsbruk

▪ **Tidsbruk**

Vi har valgt å føre i hele og halve timer.

Statistikk av ressursbruk.

Interkommunalt ambulerende ettervernsteam er fremdeles i oppstartsfasen av prosjektet og jobber derfor kontinuerlig med å finne ut hva som er mest hensiktsmessig å dokumentere når det gjelder ressursbruk. I løpet av dette første året vil det derfor mangle noe informasjon i forhold til tidsbruk av ressurser. Vi mener likevel at vi har registrert nok informasjon til å kunne lese av et helhetsbilde av året som har gått. Vi jobber kontinuerlig med å utvikle gode rutiner på dette området slik at rapportene skal bli så nøyaktig som mulig.

Teamet opplever det som svært utfordrende å føre opp alle timer som blir bruk på administrasjonsarbeid. Dette er oppgaver som blir utført fortløpende og dermed implementeres det naturlig i vår arbeidshverdag. Ettersom rapporten for 2020 vil være svært mangelfullt på dette området har vi valgt og ikke vise statistikk for administrasjonsarbeid. Etter evaluering av vår bruk av ressurskjema så langt velger vi å stoppe registrering av *administrasjonsbruk* i 2021.

Det kommer ikke frem noen steder i vår statistikk at teamet har fire årsverk og at vi alltid er to som følger opp hver sak. Dette kan ses på som en svakhet ved systemet.

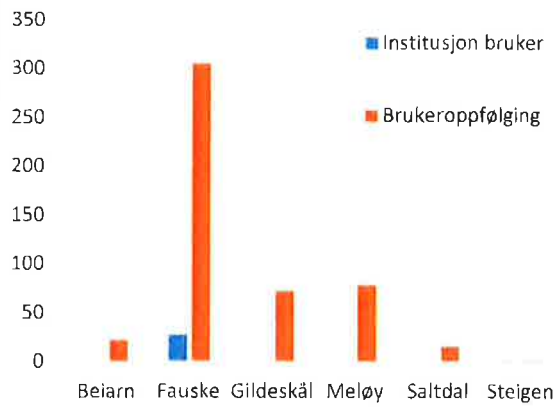
Vi kan pr dags dato ikke få frem rapport som viser antall saker vi har hatt eller hvordan disse er fordelt på de ulike kommunene. Teamet har til sammen hatt 15 saker. Ti på Fauske, to i Saltdal, en i Beiarn, en i Meløy og en i Gildeskål. Vi har hatt oppfølging av to brukere mens de var i institusjon. Begge i Fauske kommune. Vi har dermed ikke hatt saker i Hamarøy, Steigen og Sørfold.

Nedenfor viser vi rapporter som kan være av interesse for kommunene å få innsikt i. Her får vi frem hvor mye tid som er brukt på å følge opp brukere, både mens de er i institusjon og etter endt opphold. Videre ser vi det som interessant å se hvor mye tid som brukes på kjøring samt samarbeidspartnere både i de aktuelle kommunene og andre kommuner-

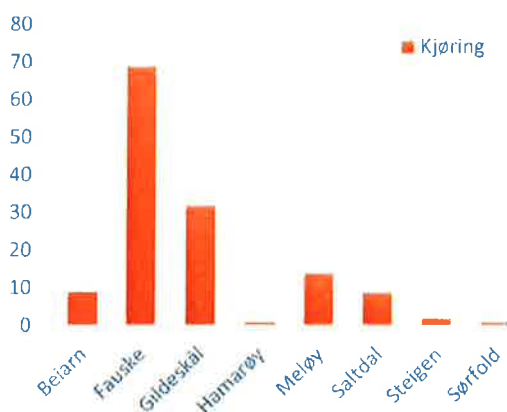

Brukeroppfølging i institusjon og etter endt opphold i institusjon 2020.

Rad-etiketter	Kolonnetiketter		
	Institusjon bruker	Bruker oppfølging	Totalsum
Beiarn		23	23
Fauske	28	306	334
Gildeskål		73	73
Meløy		79	79
Saltdal		16	16
Steigen	2	2	4
Totalsum	30	499	529

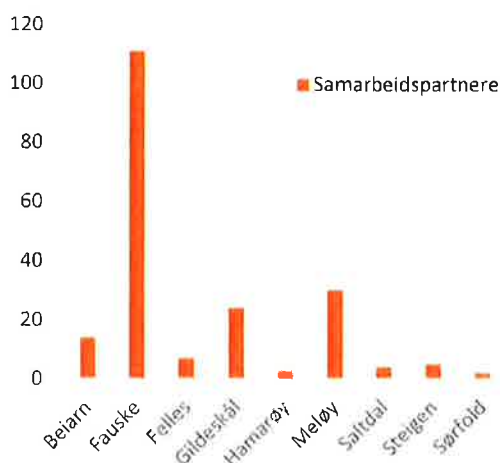
Kjøring 2020.

Radetiketter	Kolonnetiketter	
	Kjøring	Totalsum
Beiarn	9	9
Fauske	69	69
Gildeskål	32	32
Hamarøy	1	1
Meløy	14	14
Saltdal	9	9
Steigen	2	2
Sørfold	1	1
Totalsum	137	137

Samarbeidspartnere 2020.

Antall av Tidsbruk	Kolonnetiketter	
	Samarbeidspartnere	Totalsum
Beiarn	14	14
Fauske	111	111
Felles	7	7
Gildeskål	24	24
Hamarøy	3	3
Meløy	30	30
Saltdal	4	4
Steigen	5	5
Sørfold	2	2
Totalsum	200	200

Våre erfaringer så langt

Tid og tilgjengelighet

Oppfølging fra ettervernsteamet har en tidsramme på ca 6-8 uker i hver enkelt sak. Dette er tiden etter institusjonsopphold.

Oppfølgingstiden på hver enkelt bruker har variert, og de fleste saker har gått over de opprinnelig estimerte ukene. Dette er en tydelig indikator på at relasjonsbygging, samarbeid med offentlige kontorer og faglig forankret miljøterapeutisk oppfølging er omfattende og tidkrevende prosesser.

Teamet har vurdert hver enkelt sak i et tidsperspektiv der man ikke har avsluttet før alt har vært på plass rundt bruker. I mange saker er det mye som må på plass for å bidra i tilfriskningsprosessen, som bolig, økonomisk verge og kartlegging av situasjonen, og dette er noe som tar tid.

Vi ser også at tilgjengelighet er svært viktig. Vi ønsker å være tett på bruker, særlig den første tiden, for å skape ro, stabilitet og trygghet etter hjemkomst. Vi har muligheten til å jobbe fleksibelt, og dermed også øke tilgjengelighet i perioder som er utfordrende for bruker. Dette ser vi som svært forebyggende i forhold til tilbakefall.

Etterlengtet tilbud

Teamet har opplevd å bli møtt med positivitet og nysgjerrighet, og vi opplever at tjenester og samarbeidspartnere har vært imøtekomne med interne kontaktnummer og prioriterte møter når det har vært nødvendig. Både brukere og ansatte har uttrykt at ettervern har vært mangelfullt tidligere, det er dermed et etterlengtet tilbud som har blitt raskt tatt i bruk.

Imidlertid skal ikke teamet erstatte ordinære kommunale tjenester, og vi har etterstrebet et tett samarbeid med disse gjennom oppfølgingsperioden.

Boligsituasjon i kommunene

En stor andel av våre brukere bor i leid bolig, som oftest kommunalt eid. Det kan innebære hyppig utskifting av naboer og plassering i boliger sammen med mennesker i aktiv rus eller der det oppstår husbråk. Disse variablene kan bli triggere for brukere som nylig har blitt rusfri, samt for brukere med psykisk uhelse.

Teamet forsøker å bidra til hensiktsmessige plasseringer gjennom nært samarbeid med kommunale boligkontor, da det er svært viktig for brukers tilfriskningsprosess og varige rusfrihet.

I en av kommunene erfarte vi at boligkontoret plasserte en ung mann i aktiv rus i samme leilighetskompleks som en av våre brukere, og at denne situasjonen over tid destabiliserte bruker og førte til at teamet måtte intensivere oppfølgingen. Denne situasjonen løste seg ved at bruker med hjelp fra teamet, fikk kjøpt seg leilighet med startlån fra kommunen i privat borettslag.

Vi har imidlertid også erfart at tildeling av bolig har gått raskt og tatt hensyn til brukers livssituasjon og utfordringer, der teamet holdt tett kontakt med boligkontor og ble møtt på våre anbefalinger for brukers beste.

Det vi erfarer, er at tett oppfølging over tid har ført til store endringer i enkeltmenneskers liv. Vi har brukere som har vært rusfrie nå over så lang tid at de har fått førerkortet tilbake. Andre har fått orden på økonomien og kjøpt seg eget bosted. Dette er bare få av mange eksempler på mennesker som får tett oppfølging og unngår å falle tilbake til et liv innen rus, kriminalitet og psykisk uhelse. Dette er også positivt i et samfunnsnyttig perspektiv.

Hva ønsker ettervernsteamet for det neste året?

- Gjennomføre avtaler som gikk ut pga corona
- Følgeforskning?
- Hospitering på Sigma Nord som vi har fått tilbud om
- Fortsette med å utvikle et godt og varig ettervernstilbud som både kommuner og enkeltmennesker får god hjelp av.

Rapporten er utarbeidet av:

Sted:

FAUSKE

Dato:

21/01-2021

Navn:

Monica Asbakk
Karin Johansen
Helle Hovland
Inger Armo